

Prirodno-matematički fakultet
Društvo matematičara i fizičara Crne Gore

OLIMPIJADA ZNANJA 2024

Rješenja zadataka iz MATEMATIKE
za VIII razred osnovne škole

1. **(20 poena)** Profesori Marko i Darko zajedno pregledaju pismene zadatke iz matematike. Marko je mlađi i pregleda zadatke brže od Darka. Da pregledaju sve zadatke zajedno potrebno im je 300 minuta. Međutim poslije 2 sata pregledanja Darko se razbolio. Marko je, radeći sam, ostatak radova pregledao za 288 minuta. Koliko vremena bi za pregledanje svih radova bilo potrebno Marku a koliko Darku ukoliko bi pregledali samostalno?

Rješenje: Označimo sa x i y broj sati potrebnih da sve pismene zadatke samostalno pogledaju Marko i Darko redom. Dakle, Marko za jedan sat pregleda $1/x$ ukupnog broja pismenih a Darko $1/y$ ukupnog broja pismenih. Da bi odradili kompletan posao $300\text{min} = 5h$ zaključujemo da za sat vremena odrade jednu petinu posla i važi $\frac{1}{x} + \frac{1}{y} = \frac{1}{5}$. Za dva sata zajedničkog pregledanja završeno i $288\text{min} = 4.8h$ samostalnog Markovog rada završen je čitav posao pa važi

$$2\left(\frac{1}{x} + \frac{1}{y}\right) + \frac{4.8}{x} = 1 \implies \frac{2}{5} + \frac{4.8}{x} = 1 \implies x = 8.$$

Uvrštavanje $x = 8$ u $\frac{1}{x} + \frac{1}{y} = \frac{1}{5}$ dobijamo $y = 13\frac{1}{3}$. Dakle, za samostalno pregledanje radova Marku bi bilo potrebno 8 sati, dok bi Darko taj posao obavio za 13 sati i 20 minuta.

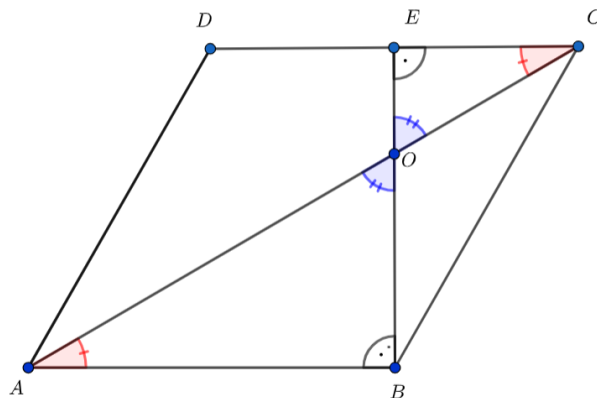
2. **(20 poena)** Dat je romb $ABCD$. Neka je E podnožje visine povučene iz tjemena B na stranicu CD i O tačka presjeka duži BE i AC . Ako je $|BO|=6\text{cm}$, a $|OE|=3\text{cm}$, izračunati površinu četvorougla $ABCE$.

Rješenje:

I način:

Kako je $\angle OAB = \angle OCE$ i $\angle BOA = \angle COA$, to je $\triangle ABO \sim \triangle CEO$, pa slijedi $\frac{6}{3} = \frac{|BO|}{|EO|} = \frac{|AB|}{|CE|}$.

Odavde je $|BC| = |AB| = 2|CE|$. Iskoristimo Pitagorinu teoremu na $\triangle BEC \implies |EC|^2 + 9^2 = |BC|^2 = 4|EC|^2 \implies |EC| = 3\sqrt{3} \implies |AB| = 6\sqrt{3}$.

Četvorougao ABCE je trapez pa je tražena površina $P = |BE| \cdot \frac{|AB|+|EC|}{2} = \frac{81\sqrt{3}}{2}$.

II način:

Neka je S presjek dijagonala romba. Zbog osobina romba S je sredina stranice BD, ali i podnožje visine iz C na BD. Kako je O na težišnoj duži CS i $|BO| : |OE| = 2 : 1$, to je O težište, ali i ortocentar $\triangle BCD \implies \triangle BCD$ je jednakokraničan. U jednakokraničnom trouglu je $9 = h = \frac{a\sqrt{3}}{2}$, gdje $a = |CD|$. Tražena površina je $P = 9 \cdot \frac{a+\frac{a}{2}}{2} = \frac{81\sqrt{3}}{2}$.

3. **(20 poena)** Kod četvorocifrenog broja cifra hiljada je 7, a cifra desetica 2. Naći cifre stotina i jedinica, ako se zna da je taj broj djeljiv sa 2 i 3, a nije djeljiv ni sa 2^2 ni sa 3^2 .

Rješenje: Traženi broj $\overline{7a2b}$ djeljiv je sa 2, a nije djeljiv sa 4, ako je takav i broj $\overline{2b}$, odnosno ako je $b \in \{2, 6\}$.

Ako je $b = 2$, zbir cifara traženog broja je $7 + a + 2 + 2 = 11 + a$, a takođe i traženi broj, je djeljiv sa 3, a nije sa 9 ako je $a \in \{1, 4\}$, pa je traženi broj 7122 ili 7422. Za $b = 6$, zbir cifara traženog broja $7 + a + 2 + 6 = 15 + a$ djeljiv je sa 3, a nije sa 9 ako je $a \in \{0, 6, 9\}$, pa je traženi broj 7026, 7626 ili 7926.

4. **(20 poena)** Ana i Zoran igraju sljedeću igru: Ana zamisli neki prirodan broj i navede nekoliko informacija o zamišljenom broju a Zoran treba da pogodi cifru jedinica tog broja. Ana je navela sljedeće informacije: zamišljeni broj je potpun kvadrat i cifra njegovih desetica je neparna. Pomozi Zoranu da pogodi cifru jedinica zamišljenog broja.

Rješenje: Neka je n zamišljeni broj. Pošto je n potpun kvadrat onda se može zapisati u obliku $n = (10k + j)^2 = 100k^2 + 20 \cdot kj + j^2$ gdje $k \geq 0$ i $j \in \{0, 1, 2, \dots, 9\}$. Cifra desetica sabirka $100k^2$ je 0, cifra desetica sabirka $20 \cdot kj$ je parna pa tako zaključujemo da cifra desetica

broja j^2 mora biti neparna. Cifra desetica j^2 je neparna jedino u slučajevima $j^2 = 16$ i $j^2 = 36$. Odatle zaključujemo da je cifra jedinica broja n jednaka 6.

5. **(20 poena)** Apotekar ima šest bočica sa zapreminama od 16, 18, 22, 23, 24 i 34 *ml*. Neke od njih su napunjene destilovanom vodom, a neke alkoholom, a samo jedna je prazna. Ukupna zapremina alkohola je dva puta veća od ukupne zapremine vode. Odrediti sadržaj svake bočice.

Rješenje: Kako je zapremina alkohola dva puta veća od zapremine vode, to se ukupna zapremina vode i alkohola u *ml* izražava brojem djeljivim sa 3. Međutim, ukupna zapremina svih bočica je $16+18+22+23+24+34 = 137ml$. Kako broj 137 pri djeljenju sa 3 daje ostatak 2, zapremina prazne bočice takođe se izražava brojem koji pri djeljenju sa 3 daje ostatak 2. Jedina takva bočica je ona od 23 *ml*. Tada zapremina punih bočica iznosi 114 *ml*, zapremina vode je $\frac{114}{3} = 38ml$, dakle zaključujemo da su vodom napunjene bočice od 16 i 22 *ml*.

Vrijeme rada: 180 minuta.

Svaki zadatak se boduje sa maksimalno 20 bodova.

Rješenja zadataka detaljno obrazložiti.